

Úvod

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou třetí číslo časopisu pro odbornou pedagogickou veřejnost e-Pedagogium, vydávaný Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci a mně připadl úkol oslovit Vás v jeho úvodu. Napsat úvod se může zdát snadné, stačí jen přečíst si stati jednotlivých autorů, promyslet a identifikovat jednotící linii těchto článků a následně je konkretizovat. Úvod by však měl být i určitým marketingovým postupem, upoutávkou, která přesvědčí ne příliš „rozhodnutého“ čtenáře pokračovat ve čtení. A v neposlední řadě, úvod by měl reflektovat aktuální dění v oblasti věd o výchově a naznačit možnou rezonanci aktuálního dění v následujících statích.

Rád bych touto cestou tedy nejen představil některé stati jednotlivých autorů, ale pokusil se je vztáhnout k obecnější a zároveň aktuální rovině hledání a nalézání smyslu vědecké odborné a pedagogické práce pracovníků v oblasti institucionalizované výchovy a vzdělávání. Jedním z ústředních témat, kterému je v současné době doufám věnována, přesněji domnívám se, že by měla být věnována pozornost, je příprava nového kariérního systému učitelů. Jak souvisí nový systém odměňování práce učitelů, který má nahradit tzv. věkový automat, s odbornou vědeckou prací výzkumníků v oblasti věd o výchově? Patří toto téma do renomovaného pedagogického časopisu?

Domnívám se, že nově připravovaný kariérní systém učitelů je přímo provázán s oblastí, do kterých následující stati zasahují. Připravovaný kariérní systém zásadně mění požadavky na učitele a jeho práci, a tím následně bude rozšiřovat či měnit základní diskurs pedagogiky. Pokud má být současný pedagogický výzkum, jehož výsledky jsou publikovány v časopisech pro pedagogickou odbornou veřejnost, aktuální, musí brát zřetel na základní proměny role učitele na všech typech škol, od preprimárního vzdělávání až po vyšší sekundární vzdělávání, které nový kariérní systém přinese. V rámci diskuse odborné veřejnosti, kterou zastupují tvůrci koncepce Národního ústavu pro další vzdělávání, zástupci školské praxe a zástupci pedagogických fakult jako klíčového vzdělavatele budoucích učitelů, jsou diskutována především témata, která mají přesah do současné pedagogiky jako teoretické vědy i jako oblasti výzkumu.

Jak tato témata můžeme obecně vyjádřit?

- Co je primárním cílem učitelovy práce – spokojenost žáka či spokojenost ředitele?
- S jakými absolventy škol připravujících učitele počítají jejich budoucí zaměstnavatelé?
- Jaký je vztah kvantity a kvality učitelovy práce?
- Je učitelství umění či řemeslo?
- Je výkon učitelské profese autonomní činnost učitele či proces řízený ředitelem školy?

Tyto a další otázky, které jsou v současné době podstatou odborných diskusí, dílčím rozvíjí a řeší jednotlivé stati obsažené v tomto čísle. S omluvou ostatním autorům bych rád upozornil jen na několik vybraných.

Stať Nataši Mazáčové (Ne)strukturovaný model přípravu učitelů očima studentů se zabývá základní otázkou přínosu strukturovaného resp. nestrukturovaného systému pregraduální přípravy učitelů. Tuto obecnou otázku konkretizuje v oblasti subjektivního vnímání profesní připravenosti těchto studentů.

Možnosti a limity profesní přípravy učitelů ve vztahu k aktuálním společenským požadavkům inkluzivního vzdělávání jsou rozvíjeny na příkladu integrace žáků se specifickými potřebami do výuky tělesné výchovy je zpracován v příspěvku autorů Ondřeje Ješiny, Ludmily Miklánkové, Tomáše Vyhlídala a Martina Kudláčka.

Věřím, vážení čtenáři, že v tomto čísle obsažené stati nejen upozorní a přiblíží aktuální témata současných věd o výchově ale přispějí i diskusi o obecnějších tématech, které se v krystalické podobě projevují v právě probíhajících debatách o podobě připravovaného kariérního systému učitelů českých škol.

Pavel Neumeister
za redakci a redakční radu